



یکشنبه 13 بهمن 1392 - 07:55

حاشیه‌های بی‌پایان یک سبد کالا

بروز بی‌نظمی‌ها، پراکنده‌کاری‌ها و نبود انسجامی که در توزیع اولین سبد کالایی دولت به چشم می‌خورد، توان اجرایی و اطلاعاتی دولت در اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها را به چالش کشیده است.

توزیع اولین سبد کالایی، ضعف‌های برنامه‌ریزی انجام چنین طرح‌هایی را آشکار ساخت حاشیه‌های بی‌پایان یک سبد کالا

بروز بی‌نظمی‌ها، پراکنده‌کاری‌ها و نبود انسجامی که در توزیع اولین سبد کالایی دولت به چشم می‌خورد، توان اجرایی و اطلاعاتی دولت در اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها را به چالش کشیده است.

به گزارش خبرنگار ما، توزیع سبد کالایی دولت یازدهم در حالی امروز آغاز می‌شود که هنوز حاشیه‌های یک هفته اخیر نه‌تنها این سبد را رها نکرده که افزایش نیز یافته است. پس از صدور بخشنامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌های مفصل اجرایی و مصاحبه‌های پی‌درپی مقامات مختلف دولتی در بیان زوایای مزایا و کالاهای این سبد، اما فقدان برنامه‌ریزی و اطلاعات لازم در کنار پراکنده‌کاری فراوان دستگاه‌های مختلف دست‌اندرکار این سبد، حاشیه‌ها را به سوی آن هدایت کرد؛ حاشیه‌هایی که تا به امروز ادامه دارد.

از گلایه اقشاری که به هر دلیل تحت پوشش این سبد قرار نگرفته بودند، تا اعلام زود هنگام شماره تلفن و پیامک و سایتی که کار نمی‌کرد، گرفته تا به امروز که با تکرار تجربه خوشه‌بندی‌ها در هنگام پرداخت اولین یارانه نقدی، صدای مردم را از این‌که فلانی سبد می‌گیرد و من نمی‌گیرم درآورده است. دیروز نیز با افزایش گلایه‌های مردم یک شماره تلفن جدید برای بیان گلایه‌ها اعلام شد، اما این اصلاً کافی نبود؛ زیرا بسیاری از کارگران و بازنشستگان و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی به اطلاعیه دو روز پیش وزارت صنعت، معدن و تجارت که عملاً به حذف آنان از مشمولان دریافت این سبد منجر شده بود، بشدت گلایه داشتند.

به گفته آنان، افزودن این قید که کارگران با حقوق بالای 500 هزار تومان مشمول دریافت سبد نیستند، عملاً 90 درصد جامعه کارگری و بازنشستگان تأمین اجتماعی را از شمول دریافت این سبد محروم می‌کند؛ زیرا حداقل حقوق کارگران برای امسال 487 هزار تومان است و با این رقم، عملاً کمتر کسی از کارگران می‌تواند این سبد را دریافت کند. همچنین کارگران فصلی یا کارگرانی که اصولاً دارای قرارداد نیستند نیز جزو مشمولان این سبد قرار نگرفتند تا کارگران اعتراضات خود را به رئیس‌جمهور منتقل کنند.

حال به نظر می‌رسد توزیع اولین سبد کالایی، ضعف‌های برنامه‌ریزی، لجستیکی بویژه اطلاعاتی دولت درباره انجام یک چنین برنامه‌هایی را آشکار کرد. بنابراین کارشناسان می‌پرسند: وقتی اجرای چنین برنامه‌ای که برای بخشی از شهروندان اجرا می‌شود، دچار یک چنین چالش‌ها و حاشیه‌هایی شده و این‌گونه سردرگمی ایجاد کند، آیا دولت توان اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و بخش بزرگ آن یعنی حذف یارانه پردرآمدها را خواهد داشت؟

آیا همین چالش سبد کالایی در سطحی وسیع‌تر خود را در حذف یارانه پردرآمدها نشان نخواهد داد؟ چه تضمینی وجود دارد که ضعف اطلاعاتی باعث شود یارانه اقشار ضعیف به جای افراد پردرآمد حذف شود؟ آمادگی ویژه دولت برای این امر چیست؟

به‌زعم کارشناسان، اطلاعات شهروندان ایرانی کامل و جامع نیست و اگر هم هست، این اطلاعات متمرکز، ویرایش شده و قابل استفاده نیست و هر بخش از آن در اختیار یک دستگاه است. همچنین بسیاری از ایرانیان هستند که اصولاً اطلاعاتی از آنها در سامانه دستگاه اداری وجود ندارد که کارگران فصلی نمونه بارز آنها هستند. بنابراین با وجود یک چنین شرایط آشفته‌ای، اجرای مرحله دوم هدفمندی و دست زدن به ترکیب و رقم یارانه 75 میلیون ایرانی چگونه امکان‌پذیر است؟

تمام این پرسش‌ها در حالی مطرح می‌شود که دولت درباره آن تاکنون سکوت کرده است. در روزهای اخیر سخنگوی دولت نه درباره ضعف‌های توزیع سبد کالایی، نه درباره حذف گسترده کارگران از آن، نه درباره تشتت اطلاعات اعلامی به خانوارها و سرانجام نه درباره برنامه اجرایی دولت برای برطرف کردن ضعف اطلاعاتی برای اجرای مرحله دوم هدفمندی سخن نگفته است. این در حالی است که مجلس در حال بررسی و تصویب سریع لایحه بودجه 93 است و بزودی آن را به پایان می‌رساند. به این ترتیب دولت باید برنامه اجرایی خود برای مرحله دوم هدفمندی را تدوین و اعلام کند، اما در زمان اندک باقیمانده، تحرک خاصی از سوی دولت به چشم نمی‌خورد.

حاشیه‌های تازه

در حالی که اولین سبد کالایی دولت قرار است امروز توزیع شود، تغییر برخی شرایط باعث حذف گسترده مشمولان کارگری این سبد شده و در نتیجه این سبد را با حاشیه‌های تازه‌ای مواجه کرده است. اما ابهام‌ها بعد از انتشار شرایط تعلق این سبد از سوی دولت، میان مردم بالا گرفت و انتقادهایی را به دنبال داشت. ماجرا از این قرار بود که وزارت صنعت، معدن و تجارت در اطلاعیه‌ای که درباره شرایط مشمولان دریافت این سبد کالا منتشر کرده بود، یکی از این شروط را درآمد ماهانه زیر 500 هزار تومان برای کارگران مشمول قانون کار و مستمری‌بگیران تامین اجتماعی اعلام کرده و این در حالی است که پیش از این دولت چنین شرطی را برای سرپرستان خانوار تعیین نکرده بود.

این شرط جدید دولت موجب شده است که بیش از چهارمیلیون نفر از جامعه هدف، از دریافت سبد کالایی خارج شده و سبد کالایی تنها بین 9 تا ده میلیون سرپرست خانوار توزیع شود؛ چراکه با توجه به حداقل حقوق 487 هزار تومانی کارگران کمتر کسی هست که زیر 500 هزار تومان حقوق بگیرد.

از سوی دیگر قرار بود آمار طلاب، خبرنگاران، دانشجویان متاهل و مستمری‌بگیران تامین اجتماعی و کارگران مشمول قانون کار و تامین اجتماعی از طریق وزارتخانه‌های مربوط اعلام شود که این امر نیز محقق نشده است.

چه کسانی جامعه هدف را تعریف کردند؟

یکی از پرسش‌هایی که در این زمینه از سوی مردم مطرح شد، این بود که چه کسانی جامعه هدف را تعریف کرده‌اند. در این زمینه یک منبع آگاه در معاونت توسعه بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت به ایرنا گفت: جامعه هدف سبد کالایی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با همکاری سازمان هدفمندی تهیه شده و این وزارتخانه هیچ‌گونه دخل و تصرفی در جامعه آماری ارائه شده ندارد. وی افزود: خبرنگاران و دانشجویان حائز دریافت این سبد کالایی نیز از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت علوم، فناوری و تحقیقات تعیین می‌شوند؛ بنابراین ما تعیین نمی‌کنیم که چه کسی باید سبد کالایی دریافت کند یا خیر.

از سوی دیگر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز معیار تعیین خبرنگاران حائز شرایط را ثبت‌نام در سایت سمان اعلام کرد و گفت: خبرنگارانی که در این سایت ثبت‌نام کرده باشند، فهرست آنها در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت برای دریافت سبد کالایی قرار خواهد گرفت.

در این میان بسیاری از کارشناسان معتقدند، به دلیل این‌که دولت وعده داده بود که تا پانزدهم بهمن ماه این سبد کالایی را میان مردم توزیع کند، می‌خواهد به نوعی این حرکت را آغاز کرده باشد، اما این‌که تعداد مشمولان چقدر باشند و چه تعداد از مردم شامل دریافت این سبد کالایی می‌شوند، چندان در مرحله اول مهم نیست تا دولت در سبد بعدی شاید آنها را جبران کند و شاید هم تا سال بعد، هیچ سبدی به آنها تعلق نگیرد.

نامه کارگران به رئیس‌جمهور

همزمان با این اعتراضات، رئیس هیات مدیره انجمن‌های صنفی کارگری در گفت‌وگو با نسیم، از ارسال نامه اعتراضی جامعه کارگری به رئیس‌جمهور و وزارت کار درخصوص اختصاص نیافتن سبد کالایی خبر داد.

غلامرضا عباسی گفت: دولت به مصوبه خود مبنی بر بهره‌مندی تمامی جامعه کارگری و مستمری‌بگیران تامین اجتماعی از سبد کالایی عمل نکرده است. وی با بیان این‌که اکنون بالغ بر 12 میلیون کارگر در کشور وجود دارد، افزود: با توجه به محدودیتی که

در اختصاص سبد کالایی وضع شده است، تنها 4.3 درصد از این جمعیت مشمول دریافت سبد کالایی خواهند بود. از سوی دیگر رئیس کانون عالی مستمری‌گیران تامین اجتماعی تهران با انتقاد از تناقضی که در پرداخت سبد کالای بازنشستگان وجود دارد، گفت: با گذاشتن شرط حقوق 500 هزار تومانی، بسیاری از بازنشستگان از دریافت سبد محروم شده‌اند، چرا کارمندان دولت با حقوق بالای 700 هزار تومان در فهرست دریافت سبد هستند.

علی‌اکبر خبازها افزود: چنانچه منابع عمومی برای پرداخت سبد کالا به بازنشستگان در نظر گرفته شده است، باید به تمامی بازنشستگان تعلق گیرد، نه این‌که عنوان شود همه بازنشستگان لشکری و کشوری این سبد را می‌گیرند، اما برای بازنشستگان تامین اجتماعی شرط حقوق گذاشته شود.

روش جدید برای استعلام دریافت سبد کالایی

اما به نظر می‌رسد که دولت همچنان برای رفع مشکل اطلاعاتی قبل از آغاز توزیع سبد کالایی تلاش می‌کند. بنابراین گزارش پس از آن‌که درگاه اینترنتی تخصیص سبد کالا با اختلال روبه‌رو شد، وزارت صنعت، معدن و تجارت با صدور اطلاعیه‌ای، راهکاری جدید برای استعلام از تعلق گرفتن سبد کالا و ثبت درخواست افرادی که مشمول دریافت سبد هستند، اما پاسخ مثبت از سامانه دریافت نکرده‌اند، اعلام کند.

در این اطلاعیه آمده است افرادی که خود را جزو فهرست سرپرستان خانوارهای اعلام شده در طرح سبد کالا هستند، می‌دانند، می‌توانند با شماره‌گیری #799* و ثبت کد ملی خود نیز از تخصیص سهمیه سبد کالا مطلع شوند.